

L a t w e e f c h u   A w i s e s .

Mr. 34. Zettortdeenâ 23schâ Augusta 1834.

J a u n a s   s i n n a s .

No Zelgawas. Muhsu schehligs Keisers irr pawehlejis, ka taggad, un zif ilgi meera laifi buhs, nebuhs wairs us reisi par wissu walsii igaddus rekrufschus nemt, bet ka wissa Kreeruwalfts ja = eedalla diwâs daltâs, un ka weenâ gaddâ buhs rekrufschus nemt no weenas daltâs, ohtrâ gaddâ no ohtras daltâs. Scho pirmu gad-du nems rekrufschus no Kreeruw-semmes deenas-widdus pusses, un nahfoschâ gaddâ no seemela pusses, pee kurras arri Kursemme un Widsemme peederr. Tad nu schogadd, ja Deerws meeru usturrehs, mums nebuhs rekrufschu jadohd; bet nahfoschâ gaddâ buhs muhsu reise. No tuhstoscheem zilwekeem tiffai 5 rekrufschu taps nenti. Schehligs Keisers atkal parahdijis, ka winsch faweem appafschneekeem labprabt klausfichanas weeglina, fur un zif ween warr.   R.

No Birschumuischâs. Pee mums wiss-apkahrt meschi degg. Gan laudis publejahs ar dschschanu, bet ikdeenâs ugguns jaunâs weetâs zettahs. Waffaraji irr nospeesti no faules — un tohp jau wissur plauti. Meeschi wehl labbi stahw, bet ausâs, grifki un linni irr ihfi un reitti. Zittâ weetâ neko warr plaut. Arri kartuppeluhfahle irr fawihufi. Paldees Deewam ka rudfi wehl labbi, bet ar lohpu barribu lohti sifki buhs. Saimneezees baschijahs ka arri aitas schogadd mas willas dohd. Pee meschu ohgahm leels trufkums un dahrsa augli, kahposti, faknes jo deenas jo sifkaki paleek. Weetahm semme wehl newaid arta rudseem. No 7ta Juli lihds schai bal-tai deenai naw nekahds leetus pee mums bijis. Lai Deerws jelle apschelohjahs par mums! Kaut jelle laudis jau no ruddens eefahkuma fahktu prahftigi ar barribu dsihwoht.

L.

Wentespils ohstis, kas pehrn tiffai 4½ pehdas dsilfch bija, lai gan wehl tee bulwerki naw lahpati, schogadd turr II½ pehdas brauzama uhdena un lihds 16to Juni wehl nebija waijadsigs fuggus us rehdes lahdeht. — Pee Rihs-gas seens schowaffar us 10 wesumeem 2 masak isdohd, ka pehrnajâ.   A. R.

No Leepajas. Gohdigeem lassitajeem jau buhs sinnaams, ka muhsu pilfshâ jau preeksch 9 gaddeem tahda krahfchana s lahde eetaifita, fur ikweens zilweks warr tik dauds naudas us glabbaschannu atnest, ka winnam tihf, no weena pascha rubbula lihds fimts rubbuleem. Tee zee-nigi kungi, kas tee preekschneeki un waldineeki par scho lahdi, peenemm wissu, eeraksta to fawâs grahmatâs, un dohd nessejam kwittanzi jeb sismi rohka, kas tam neko nemaksa. Tee nau-das deweji, kas pilnus peezus rubbulus un wairak eedohd, dabbu intresses, taggad no katra rubbula tschetrus un weenu pufs kapeifu, un no fimts rubbuleem tschetrus un weenu pufs rubbulu ifgaddâ (tas irr tschetrus un weenu pufs-prazenti). Schahs intresses tohp no jauneem Jahneem un jauneem seemas-swehtkeem rehkinatas. Nu ifkatram brihw irr, pehz pufsgadda woi arri pehz gadda fawas intresses nemt woi ne. Ja tahs nenemm, tad krahfchana s lahde us wairofchannu, woi us auglu-augleem, paleek — tâ ka ta nauda arween krahjahs un wairojahs. Ja nu weens fawu naudu atpakkal grihb, tam 8 nekahdas preeksch teem diwi nolifteem termineem jausfakka, un tad winsch fawu naudu lihds ar wissahm intressehm tuhliht atpakkal dabbu bes nekahdas runnas, luhgschana s jeb makfas. Tiffai winnam tahs dabbutas kwittanzes prettim janodohd. Drohschiba irr leela pee tahs krahfchana s lahdes un ta nauda, kas schê tohp atnesta, newarr tâ sust, ka kad zittur tohp isdohda.

Rahds labbums wifswairak nabbageem lauti-
neem, kam kahds mas naudas krahjuminfch, no
tahdas eetaififchanas irraid, to laudis Wahz-
semnè jau fenn mannijufchi, un arri pee mums
fahk mannih. Urri Nihgâ un Zelgawâ krah-
fchanas lahdes irraid, kas gan drihs us to paschu
wihfi eetaifitas.

Muhfu Leepajas krahfchanas lahde no 12ta
Juni pehrna 1833fcha gadda lihds 12to Juni
fcha gadda, peezdefnits tuhkfufchi fints un
trihspazmits rubbuli eenahufchi. Un par fo
mums wifswairak preeks, ir tee semneeki muhsu
widdû tif gudri palikufchi, ka sawas atlikufchas
druffas, sawu pelnu, labbaki fchê us glabba-
fchanu un us augleem atnes, ne ka to istehre,
woi neustizameem zilwekeem isdohd. Lai Deews
dohd, ka fchi labba eetaififchana ir muhsu Lat-
weefcheem ifdeenâs jo wairak par labbu buhtu!
Kad katru atlikufschu rubbuli fchê atneffih, fchê
teem buhs drohschiba, fchê nenahk wiltigs draugs,
faglis un ugguns; bet fchê ta nauda auglus nes
un tew us wezzahm deenahm atspaidu un pat-
wehrumu fagahda!

Kas gribb ffaidrakas un plaschakas sinnas
par muhsu krahfchanas lahdi dabbuht, lai pehrk
to grammatiku: „Isteifchana no tahs krahfcha-
nas lahdes Leepajas pilsehtâ“ kas Zelgawâ pee
Steffenhagen kunga 1825tâ gaddâ driffeta.

* * *

No Nihgas 17tâ August. Schodeen ap
pufsnaktim — prett pulksten 12½ no rihta —
5 mescha-deggumi bija ap Nihgu redsami, 3 us
kreifu Daugawas kraftu, 2 us labbas rohkas
krasta. Turklah wifspafahrt no wakaras = un
breina widdus-puffes sawillkâhs tehmaini, un tee
fibbini ar mescha-deggumeem kohpâ darrija, ka
Nihga kâ no ugguns eerinkota stahweja. —
Scheijenes eedfihwotaji, kas tam leelam smil-
fchu-kalnam, fo par Grihsehn = kalnu dehwe,
bija uskafpufchi, stahsta, tas brihnum ffaifsti
un bailigi bijis ffaattitees. — Pehz ne ilga laika
arri leetus nahze, pilnigi, jo neween baggati-
fsham, zeeschfahm pillem un bes leelas weh-

tras, bet gandrihs piltras feschas stundas lije.
Alk flawehts Deews! par schahdu, mums scheh-
ligi no pascheem debbescheem substitu atspirgfa-
nu! Schodeen Wehrmanna dahrsam tahda smar-
fcha, kâ ilgi nozirstam un labbi fakaltufcham lih-
dumam pehz leeta mehds buht. Yee ta warr pa-
fih, zif gruhti faufums wifsu, kam dsihwiba,
fpeedis, jo redsams daschu arri nomahzis, kâ
tannî paschâ Wehrmanna dahrsâ tee nokaltufchi
kohfi rahda, kas gan wairs ne atspirgfees. No
Zehsim raksta, tur jaktejami putni pawiffam mas
isdevufshees, wifswairak no tetteru ziltis, jo,
lai gan labbi (isfchilti) iswesti, pehz lihds wez-
zeem drihs nosinohke karstumâ un dascha mahte
eet ar weenu paschu, dascha ar diweem behrneem,
dascha pawiffam ahlawiza. Tâpat arri no Kur-
semmes raksta, tur eefsch mescheem dauds bree-
fchi, firnas un facki effoht meschôs nosprahgu-
fchi atrasti. — No 25ta Juni lihds 15to Juli
fadegge Widsemnè un Kursemmè kohpâ lihds
6000 puhra weetas wiffada mescha.

Zeenigs Rihtaures mahzitajs von Klot irr
zaur wifsaugstaku Keisera pawehleschanu no 29ta
Juli eezelts tannî gohda = ammatâ weena Wid-
semmes general = superdenta un no mahzitaja = pul-
kas izredseta wihze = presdenta pee Widsemmes
basnizas tefas.

No Tehrpates 15ta August. Tekelwer-
res muifchas waldischana (Niggenes jeb Nêo-
fibelkonas draudse) awifses darra sinnamu, ka
neweenam, lai buhtu kas buhdams, brihw, Te-
kelwerres un Terwantes rohbeschôs jakti turreht
woi zittalabbad ar bisfeh m schaudih, jo tahswee-
tas semneekem un meschafargeem stipri peefaz-
zihst, katram, kas tam prettim darra, eerohzi
fihlah. — Mehsh schahdu gudru aisleegfchanu
tahlaki stahstam, peeminnedami, ka, kad wif-
fas muifchas waldischanas jau Juni mehnescha
eefahkumâ schahdai buhtu darriufchi, dasch mesch,
kas taggad nodedsis, dsihws, weffals stahwetu.

*****

Norwegeru = semmè tannî fudraba = kal-
nefli pee Kongberg pilsehtas irr semmes eef-
schâs gabbals tezzinata fudraba atrasti un

pee gaismas flappehts, kas 750 mahrziaus jeb
37½ pohdus swehre, — leelakais gabbals, kas,
zik tablu atminna sneeds, lihds schim atrasts tap-
pe, jo sirgam papilnam winna ko wilkt un 18,092
(astonzapazmit tuhkstofaus, dewindesmits un divi)
fudr. rublus wehrte stahw.

U. R.

Uns un Greeta.

I.

Kas rahdihš man, kur, tahdu pahri
Ka muhsu Uns un Greetina?
Gan ohtras sehtas Brenz ar Mahri,
Ar fateekahš weenprahtiba:
Bet tomehr ta ka schee weenlihdsigi
Eeksch laulibas wehl neweens mahscham bij.

2.

Uns irr no leelas schlehts un radbeem,
Un tapat arri Greetina;
Zik Uns is wezzumä no gadbeem,
Tikpat ir winna seewina;
Woi brihnumš ka tee abbi mihlejahš,
Un sawä starpä nekad ne rahjahš? —

3.

Tehwš Unsim bewe sirgus, mahjas
Un mazzinu ar rubbukeem;
Un mahte Greetai arr ne stahjahš
Dohht pulzianu eeksch laidareem,
Un manta puhram pahri sakrahwahš,
Woi brihnumš, ka tee abbi mihlejahš?

4.

Bet neween ahri, — ir dohmas
Teem abbeem irraid weenadas,
Pee darbeem allasch abbi stohmahš,
Un duffas weetu meklejahš.
Woi tad tas brihnumš, ka tee mihlejahš,
Un nekad weens ar ohtru ne rahjahš?

5.

Tee behrnus stohlä nemaf fuhra,
Jo paschi neproht grahamatä,
Semahzischana effoht grubta
Un behrneem arri reebiga;

Tä abbi mihle sawus behrniaus,
Un paschi mahza augstus tikkumus.

6.

Tee abbi kohschä fahrtä waigä
Pehz nepabeigteem darbineem,
Ikwakkaršs no krohga staiga,
Ar frustu schkehrsu sohlischeem.
Woi brihnumš nu, kad abbi mihlejahš,
Un sawä starpä nekad nerahjahš?

7.

Ir teem kas weenprahtibu zeena,
Irr laima nepastahwiga.
Deems sinn zaur ko, ifkaträ beenä,
Teem dshwe gabhe nesimä;
Un atkal weenprahtigi apnemmahš,
Nemt paligu no swehtas ragganaš.

8.

Bet ne bija tai sipri wahrdi,
Jo dshwe allasch bohjä eet,
Nu abbi rand, — dserr atkal gahrdi
Un atkal preezigi sahht deet.
Un ta tee allasch abbi mihlejahš
Un sawä starpä nekad kildejahš.

9.

Kad padfirras wehl galwu speede,
Tad Uns is labpraht pukkojahš,
Un Greetinai par ausi sweede,
— Schi pretti — eeksch weenprahtibas. —
Nu brihnumš naw ka abbi sarahjahš
Un lihds pat affnim dikti iskahwahš.

Teefas fluddina schanaš.

Zaur Dohbeles pilskunga teesu irr augstai waldischana
(Regierung) sinna nahfusi, ka ta tshetras nedde-
las wezza metina ta ar bakkehm eesirguscha Krohna
Uhsiau nuishas fainneefa Widduš Salla, ar wahrdu
Dahrte, kas wahjibas dehl wehl nebij pohmeta, no
fawa tehwa arri scho flimmibu dabbujusi un ar nik-
nahm zilweku bakkehm nomirrusi irr. Tapehž Kur-
semmes augsta waldischana pawehlejusti: lai to wis-
seem par sinu Latweeschu Uwisšs pasluddina.

Zelgawas pilli, 14tä August 1834.

(Nr. 6363.) Waldischanas rachts Diederichs.
Eekskutors Persehte.

No Kuldigas aprinka teefas tohp passubdinahst, ka 27tâ August f. g. Kalnamuischâ pee Saldes ta atstahnta manta ta nomirruscha Kalnamuischas muischas=us=rauga, Johann Kristoph Diedrichsohn, prohii sudra=ba leetas, drahnas, weschê, namma leetas un kas wehl, uhtropê prett skaidru maksu wairaksoholidameem tapš pahrdohnta.

Kuldigâ, aprinka teefa, Stâ August 1834. I
(L. S.) Meera = kungs Korff.
(Nr. 672.) Günther, Sekretehrš.

* * *

Wisseem teem, kam taisnas prassischanas pee tahš atstahntas mantas ta nomirruscha Baukfas Krohna mescha farga Sahbaku Mikkela, kâ arriodan pee to Krohna meschafargu Kauzu Jahni buhtu, tohp no Baukfas pagasta teefas usazimati, lai libds 6to Sep=tembera mehnescha deenu f. g., kas tas weenigais un isflehgshanas termihns buhs, ar sawahm taisnahm prassischananam scheitan peeteizahš, jo wehlaki neweens wairs netaps klausihst.

Baukfas pagasta teefa 26tâ Juli 1834. I
(Nr. 234.) Geddart Strehle, pagasta wezzakais.
Fr. Leh, pagasta teefas ffrihweris.

Wissi tee, kam kahda prassischana woi meleschana no tahš atstahntas mantas ta ne fenn nomirruscha Kal=namuischas samneeka Leelu = Paugul Kristappa buhtu, tohp kasaukti, lai diwju mehneschu starpâ no schihš deenas, probti libds 20to Oktober f. g., pee Kalna=muischas pagasta teefas peemeldabs un sagaida ko teefa pehz likkumeem spreedihš. Têklat tohp peekoh=binahst, ka tee, kas pehz scha termina nahktu, wairs netaps klausiti, un saudehs famu teesu. To buhs wehrâ nemit!

Kalnamuischas pagasta teefa, 20tâ August 1834. 3
(L. S.) † † † Gall = Pohga Kahrls, pagasta wezzakais.
(Nr. 71.) F. Bluhmann, pagasta teefas ffrihwe=riš.

Zitta flubdinafchana.

3imâ August f. g. pulksten 11 preeksch pufšdeenas, tapš Dohbeles Latweeschu basinzlunga muischâ sirgi, sirgu = rihki, ratti, gohwju = lohpi, aitas, namma lee=taš un pee mahju buhschanas derrigas leetas un kas wehl, uhtropê prett skaidru maksu wairaksoholidameem pahrdohntas. 2

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgê tanni 20tâ Augusta 1834.

	Sudraba naudâ.			Sudraba naudâ.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 57 kap. papihru naudas gelbeja	I	—	I pohbs kannepu . . . . . tappe maksahst ar	—	70
5 — papihru naudas	I	38	I — linnu labbakas surtes — —	2	50
I jauns dahlberis	I	32	I — — sliktakas surtes — —	2	20
I puhrs rudsu . . . . . tappe maksahst ar	I	35	I — tabaka	I	—
I — kweeschu	I	60	I — dselses	—	65
I — meeschu	I	—	I — sweesta	2	30
I — meeschu = putrainu — — —	I	50	I muzza silku, preeschu muzza — —	5	75
I — ausu	—	70	I — — wihschnu muzza — —	6	—
I — kweeschu = miltu	3	—	I — farkanas fahls	6	—
I — bihdeletu rudsu = miltu — — —	2	—	I — rupjas leddainas fahls — —	5	—
I — rupju rudsu = miltu — — —	I	50	I — rupjas baltas fahls — —	4	—
I — sirnu	I	50	I — smalkas fahls	3	90
I — linnu = sehklas	3	—			
I — kannepu = sehklas	I	50	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
I — firimenu	5	—	warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
			maxfa.		

B r i h w d r i f f e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas pufses: Hofrath von Braunschweig, grahm. pahrluhkotais.
No. 426.